

Çocuk cinsel istismarında çocuk oyunlarının aracı olarak kullanımı, bir olgu sunumu

Using child plays for child sexual abuse, a case report

Sait Sarıççek¹, Oğuzhan Yakupoğlu¹, Yakup Örs¹, S. Salih Zoroğlu²

Corresponding author: Sait Sarıççek

The Council of Forensic Medicine, Istanbul, Türkiye, email: saitсарiceк1@gmail.com

ÖZET

Son yıllarda, çocuğa yönelik cinsel istismar, dünya çapında çok önemli bir konu haline gelmiştir. Bu cinsel istismarlar, yetişkinler tarafından kandırma yolları kullanılarak yapılabilmektedir. Literatürde çocuk oyunlarının, çocuğu kandırma yolu ile cinsel istismar aracı olarak kullanıldığı görülmüştür. Olgumuzda da isminde cinsel unsur taşıyan oyun aracılığı ile çocuğa cinsel istismar uygulandığı tespit edilmiştir.

10 yaşında çocuk olgumuz, köylerinde kendisinden 7 yaş büyük olan suça sürüklenen çocuk ve onun yeğeni olan bir başka çocuk tarafından köyün ahırında "dokuz aylık" denilen futbol oyunu oynatarak istismar edilmiştir. Bu oyun sonunda kazanan çocuğun baba, kaybeden çocuğun anne olduğu, çocuk olgumuzun da kaybetmesi üzerine anne rolünü üstlendiği, bu durumdan faydalanmak isteyen suça sürüklenen çocuk, baba olarak, anne rolünde olan çocuk olgumuz ile cinsel ilişkiye girmek istemiştir. Ardından olgumuzu ikna etme çabalarıyla birlikte yere yatmasını sağlayıp, arkasından zorlayarak anal penetrasyon çabasına girmiştir. Bu sırada istismar eden çocuğun yeğeni çocuk olgumuzu tutarak eyleme yardım etmiştir. Çocuk olgumuzun hareketli olması ve suça sürüklenen çocuğun, dedesinin dışarından onları çağırması üzerine eylem sona ermiş olup tam anlamıyla anal penetrasyon gerçekleşmemiştir.

Çocukların gelişimine katkısı açısından oyunların ne derece etkili olduğunu hepimiz bilmekteyiz. Böylesine hassas bir dönemde oyunların istismar aracı olarak kullanılmasının da yaratacağı yıkımı tahmin edebiliriz. Bu sebepten ötürü cinsel öge taşıyan oyunların bir şekilde düzenlenerek çocuklara sunulması, cinsel istismar aracı olarak kullanımın önlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Bu durum, çocuğun gelişimine katkısı açısından oldukça önemli bir yerdedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk cinsel istismarı, cinsel oyunlar.

GİRİŞ

Oyun, çocukların hayal gücünü, maharetini, fiziksel, kognitif ve emosyonel gücünü geliştirirken, onların yaratıcılıklarını kullanmasını da

ABSTRACT

In recent years, child sexual abuse has become very important topic in the world. Adults could use certain tricky methods for sexual abuse. In literature, it is observed that childhood games have been used for sexual abuse by the way of trick method. In our case, child sexual abuse have done to the child by delinquent childs with games name which contents sexually item.

In our case, child 10 years old was exposed to sexual abuse by two delinquent children with playing football game named "nine months" in their village barn. While one of them was 7 years older than our case, the other one was 10 years old same our child case's age. The older delinquent child wanted to use this game for the child abuse with anal assault. He set up the certain rules for the game that while winner a child acted as father, loser child would act as mother. After our child case lost the game, older delinquent child tried to convince him and penetrated his penis to child case's anus how he said that fathers and mothers do. The other delinquent child who finished game second position helped older delinquent child with keeping hands of our child case for sexual abuse. Anal penetration was not executed completely, because our child case was not a stable position and delinquent childs grandfather called them in this time. We know that childhood games have considerable effects on children development. Also, it is predicted that games using for abuse may make mental destruction in that sensitive period. For those reasons, the childhood games, which include sexual items, should be restructured and offered to children, because it should provide benefit for children mental and psychical development and prevent child sexual abuse, which is used with games.

Keywords: Child sexual abuse, sexual games.

sağlar. Beyin gelişimi açısından oldukça önemli bir yerdedir. Oyun yolu ile çocuklar, çok erken yaşta çevrelerine bağlanırlar ve çevresinde bulunanlar ile etkileşim halinde olurlar. Bu sayede, bazen diğer çocuklarla ve yetişkinlerle

birlikte yaratıcı olmayı, dünyayı tanımayı ve yetişkin rolüne bürünerek korkularını keşfetmeyi öğrenmektedirler (1). Ama bazen olgumuzda da olduğu gibi oyunların, çocukları istismar amacıyla kandırma aracı olarak kullanıldıkları görülmüştür (2,3).

Cinsel istismar tanımı ise Dünya Sağlık Örgütüne göre; bir yetişkin tarafından bilerek ya da bilmeyerek uygulanan, çocuğun psikososyal gelişimini, fizik gelişimini ve sağlığını olumsuz anlamda etkileyen davranışlar olarak tanımlanmaktadır (4)

Literatürde, oyun aracılığı ile cinsel istismar olgularının nadir olarak görülmesi ve çocukların gelişiminde, oyunun büyük yeri olması nedeniyle olgumuz paylaşılmaya değer bulunmuştur. Olgumuzda geçen "dokuz aylık" isimli oyun, en az 3 kişi ile oynanan, oyuncu sayı sınırlamasının olmadığı, adını oyunun cezasından alan bir top oyundur. Çocuklar arasında aylık da denilen bu oyunda bir kaleci seçilir. Oyuncular, kaleye atış yaparlar. Değişik vuruş teknikleri ile farklı puanlar kaydedilen oyunda, kaledeki oyuncu topu tutamaz ve hanesinde belli bir puanı doldurursa, dokuz aylık olmuş hamile kadın pozisyonuna düşer ve kendisine top vurularak çocuğu doğurtulup oyundan çıkartılır (5).

OLGU

Olay, Anadolu'da taşrada bir köyde yaşanmıştır. Çocuk hastamız, 10 yaşında erkek olup, kendisinden 7 yaş büyük olan suça sürüklenen çocuk ve o şahsın yeğeni olan çocuk hastamız ile aynı yaşta diğer bir çocuk tarafından köyün ahırında "dokuz aylık" isimli futbol oyununu oynamak için davet edilmiştir. Daha önce de bu çocuklar ile futbol oyunu oynadığı için çocuk hastamız bu daveti kabul ettiğini söylemiştir. Köyün ahırında, oyuna başlamadan önce suça sürüklenen çocuk, oyun kurallarını, oyunu kazanan oyuncunun baba, oyunu kaybedip ilk olarak oyundan çıkan

oyuncunun anne, ikinci olan oyuncunun ise evin çocuğu ünvanı alarak oyunun sonlanması şeklinde belirtmiştir. Oynanan oyun neticesinde, çocuk hastamız oyunu kaybetmiş ve anne rolünü üstlenmek durumunda kalmıştır. Oyunu kazanan suça sürüklenen çocuk, çocuk hastamızdan elbiselerini çıkarmasını istemiştir. Ancak çocuk hastamız korkmuş ve kabul etmemiştir. Kaçmayı düşünmüş, fakat kendisi ile aynı yaşta diğer çocuk kendisini tuttuğu için kaçamamıştır. Birilerinin sesinin duyması için imdat diye bağırdığı ifadelerinden anlaşılmaktadır. Suça sürüklenen çocuk, çocuk hastamızın pantolonunu ve külotunu zorla aşağı indirmiştir. Akabinde ise anal penetrasyon çabası içine girmiş, çocuk hastamız sürekli sağa-sola döndüğü için penetrasyon tam olarak gerçekleşmemiştir. O sırada, ahırın dışından suça sürüklenen çocuğun dedesine ait sesler duyulması üzerine istismardan vazgeçildiği belirtilmektedir. Bunun üzerine suça sürüklenen çocuk ve yeğenin ahırdan birlikte çıktıkları, ardından çocuk hastamızın, üzerini düzeltip dışarıya çıktığı, babasının yanına gittiği, ama korkudan kimseye bir şey anlatamadığı, yaşanan bu olay sırasında acı hissetmediği ifadelerinden anlaşılmaktadır. Bu olaylardan sonra çocuk hastamızın, köylerindeki iki oyun arkadaşına karşı kendisinden istenen işleri yapmadığında onlar tarafından, bir sırrı bildikleri ve bu sırrı insanlara söyleriz diye tehdit edildiğini çocuk hastamızın abisinin ifadelerinden anlamaktayız. Bu sebeple, çocuk hastamızın, arkadaşlarının isteklerini yerine getirdiğini gören abisinin, bu sırrın ne olduğunu merak etmesi üzerine, o iki arkadaşını sıkıştırması ile olayı öğrendiği ve kardeşine sorarak olayı itiraf ettirdiği, daha sonra annesi ve babasına söyleyip jandarmaya haber verdiklerini yine abinin ifadelerinden anlamaktayız.

Mevcut olan tıbbi evraklar arasında çocuk hastamız adına 2014 yılı Haziran ayı içerisinde düzenlenmiş raporda; anal penetrasyonlu ilişkiye dair bulguların saptanmadığı kayıtlıdır. Başka bir sağlık kurumu tarafından 2014 yılı Ağustos ayı ve sonrasında düzenlenen raporlarda; ruh-

1 The Council of Forensic Medicine, Istanbul, Türkiye

2 Department of Child and Adolescent Psychiatry, Faculty of Medicine, Istanbul University, Istanbul, Türkiye

sal muayenesine göre, depresif bulgular saptanmış olup takip ve tedavileri yapılmıştır. Adli Tıp Kurumu 6. Adli Tıp İhtisas Kurulu'nun 2015 tarihli muayenesi sırasında yapılan görüşmede, 4 kardeşin 3.sü olduğu, anne ve babasıyla birlikte yaşadığı, okulda teşekkür aldığı çocuk hasta anlatmıştır. Ruhsal durum muayenesinde; olay sonrası büyük abilerden korktuğu, anımsatan ve sembolize eden konularla ilgili rahatsızlık duyduğu, konuşulunca utandığı, uykuya dalmak ve sürdürmekte zorluk yaşadığı, sosyal işlevselliğin bozulduğu, normal zekaya sahip olduğu görüşmeden anlaşılabilir olup, subklinik travma sonrası stres bozukluğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çocuğun cinsel istismarı, fiziksel, psikolojik, sosyal ve hukuki olarak çok kapsamlı değerlendirilmesi gereken bir sorundur. Cinsel istismar kavramı, henüz cinsel gelişimini tamamlamamış bir çocuğun ya da ergenin, bir yetişkin tarafından cinsel arzu ve gereksinimlerini karşılamak için güç kullanarak, tehdit ya da kandırma yolu ile kullanılması olarak tanımlanmaktadır (6). Bu durum bir çocuk ve bir yetişkin arasındaki cinsel eylemler ile olabilmektedir. Ayrıca iki çocuk arasındaki cinsel eylemler, büyük olan çocuğun, kendisinden 4 yaş veya daha fazla küçük olan çocuğa karşı zorlama ile ya da ikna ederek, cinsel haz amaçlı eylemlere maruz bırakılması durumunda da cinsel istismar olarak ele alınmaktadır (7).

Pereda, 2009 yılında, cinsel istismar üzerine 22 ülkeden çok sayıda çalışmayı ele alarak değerlendirmiştir. Elde edilen verilere göre; erkeklerde cinsel istismar prevalansı %6,0-10,3, kadınlarda ise %16,7-23,0 olarak saptanmıştır. Çalışmada, erkeklerde bu oranların kadınlara göre daha düşük çıkmasının çeşitli sebepleri belirtilmiştir. Bunlar arasında, erkeklerin, istismar edildiklerini anlatmak istemeyip, olayı sakladıkları, yaşadıklarının erkeklik doğalarına uygun olmadığı, bu durumdan büyük utanç duydukları, çevresindekiler tarafından homoseksüel olarak algılanır şeklinde düşüncelere sahip oldukları, kendilerini güçsüz hissettikleri gösterilmektedir (8).

UNICEF'in verileri göre, tüm dünyada 20 yaşından küçük yaklaşık 120 milyon kız çocuk yani her 10 kız çocuktan biri zorla cinsel ilişkiye ya da zor kullanılan diğer cinsel durumlara maruz kalmıştır (9).

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2013 yılında yayınladığı verilere göre, Adli Tıp Kurumu'na 103/6 kapsamında ruh ve beden sağlığının değerlendirilmesi için toplam 902 tane çocuk gelmiştir (10). Demirci ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada, erkek olguların cinsel istismara uğradığı yaş ortalaması 9,5 ± 3,14 olarak saptanmış olup istismarcı ile en sık mahalle-semt ortamında tanıştığı gösterilmiştir (11). Bizim olgumuzda ise çocuk hastamız, istismarcı kişi ile köyündeki mahalle ortamında tanışmış ve evinin dışında istismara maruz kalmıştır.

Andrew Durham, okul çağındaki çocukların, kendi vücutlarını merak ettiklerini, bu yaşlarda onların seksüel meraklarını oynadıkları oyunlarda da vurguladıklarını belirtmiştir. "Doktorlar ve hemşireler", "anneler ve babalar" herkes tarafından bilinen oyun örnekleridir. Yine Andrew Durham, hatalı düşünceler arasında istismarcının çocuğu "bu sadece bir oyundu" diyerek kandırdığını yazmıştır (12). Her ne kadar yukarıda geçen "doktorlar ve hemşireler", "anneler ve babalar" gibi oyun örneklerinin bizim olgumuzla oyun olması bakımından ortak tarafı varsa da, olgumuzda bahsi geçen "dokuz aylık" oyunu isminde cinsel öge barındırması bakımından farklılık göstermektedir.

Yapılan bir başka çalışmada, bir çocuğun, bir başka çocuk veya bir ergen tarafından istismara uğradığında, olayı bir yetişkine anlatma oranı, bir yetişkin tarafından istismara uğradığında anlatma oranından daha düşük olduğu görülmüştür. Bunun sebebi ise çocuğun, bir başka bir çocuk veya ergen tarafından maruz kaldığı eylemlerin, istismar olup olmadığından tam olarak emin olmamasıdır. Onlar, belki de yaşadıkları bu deneyimleri, bir oyunun başlangıcı olarak düşünüp, sonradan istismara dönüşen bir durum olarak değerlendirmektedirler. Çocukların normal gelişimleri sırasında da cinsel oyunlar oynadıkları anlaşılmaktadır. Çalışmaya katılan vakaların, 85%'inin çocukluk çağında cinsel oyunlar oy-

nadığını hatırladığı belirtilmiştir. Bu oyunların, %26'sının vücutlarını inceleme, gözleme şeklinde, %14'ü öpme, %15'i elbise üstünden genital bölgeye dokunma, %17'si elbisesiz olacak şekilde genital bölgeye dokunma, %4'ünün ise oral ve genital penetrasyon şeklinde olduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmada, 8 kadın, çocukluk çağında oynadıkları oyunlar sırasında cinsel istismara maruz kaldığını söylemektedir. Cinsel istismara uğradıklarını belirten kadınlara göre, istismar edildikleri yaşta, istismar edenlerin yaşları kendilerinden en az 5 yaş daha büyüktü. İstismar eden kişilerin yaş ortalaması 14, mağdurların yaş ortalamasının ise 7 olduğu görülmektedir (2). Bizim olgumuzda, mağdur ile suça sürüklenen çocuğun yaş farkının 5'ten büyük olması, yapılan bu çalışma ile paralellik göstermektedir.

Terry ve ark. tarafından yapılan literatür derlemesinde, saldırganların, kurbanları oyun adı altına gizlenerek istismar ettiklerini yazmıştır. Bu eylemi gerçekleştirirken de çok iyi organize olarak, iyi planlanmış şekilde mağduru kandırabileceği ve ikna edebileceğini belirtmiştir (3).

Cinsel istismara uğramış çocuklarda, ruhsal semptom olarak en çok travma sonrası stres bozukluğu gözlenmektedir. Bununla birlikte akut stres bozukluğu, panik bozukluk, alkol ve madde kullanımında artış, depresyon, uyum

bozuklukları, bedensel bozukluklar, kaygı bozuklukları, düşük benlik saygısı, yoğun suçluluk, intihar düşünceleri, düşük güven duygusu, cinsel davranış bozuklukları, cinsel kimlik bozuklukları, ağır kişilik değişimleri gibi birçok ruhsal tablo görülebilmektedir (13,14,15). Bizim olgumuzda da subklinik belirtilerle devam eden travma sonrası stres bozukluğu gelişmiştir. Cinsel istismarı önlemek için yapılması gerekenler arasında, istismar eyleminin henüz oluşmadan engellenmesi yer almaktadır. Çocukların olası istismar durumunu önceden tanımaları, istismara uğradıkları anda uygun bir şekilde tepki göstermeleri ve böyle bir durumda güven duydukları bir yetişkin ile olayı paylaşmaları izlenmesi gereken doğru yol olmaktadır (16).

Sonuç olarak baktığımızda çocukluk çağında oynanan oyunların, çocukların gelişiminde çok önemli yeri olduğunu görmekteyiz. Cinsel içerikli olan oyunlar da çocukların oynadığı oyunlar arasında yer alabilmektedir. Ancak bizim olgumuzda olduğu gibi bu oyunlar kullanılarak çocukların cinsel olarak istismar edilebileceği görülmüştür. Cinsel öge taşıyan oyunlar aracılığı ile istismar olgularına yönelik daha fazla çalışma yapılması ve ulaşılan sonuçlara bağlı olarak çocuklarımız açısından bu oyunlara karşı alınabilecek olası önlemlerin neler olabileceğinin tartışılması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Kenneth R. Ginsburg. The importance of play in promoting healthy child development and maintaining strong parent-child bonds. *Pediatrics* 2007;119:182.
2. Lamb S, Coakley M. "Normal" childhood sexual play and games: differentiating play from abuse. *Child Abuse Negl* 1993;17:515-26.
3. Terry KJ, Tallon J. Child sexual abuse: A review of the literature. The John Jay College Research Team, 2004.
4. Bahar G, Savaş HA, Bahar A. Child abuse and Neglect: A review. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi* 2009;4(12):51-65.
5. Tokuz G. Ethnologic Review on Gaziantep Child Games (Unpublished Thesis). Gaziantep Social Sciences Institute, Department of Turkish Language and Literature, Gaziantep, 2011.
6. Aktepe E. Çocukluk çağı cinsel istismarı. *Current Approaches in Psychiatry* 2009;1:95-119.
7. İşeri E, Çetin FÇ, Pehlivan Türk B, Ünal F, Uslu R, İşeri E, Türkbay T, Coşkun A, Miral S, Motavallın eds. *Child and Adolescent Psychiatry Fundamental Book*. 1st ed. Ankara: Hekimler Yayın Birliği, 2008: 470-7.
8. Pereda N, Guilera G, Forns M, Gómez-Benito J. The international epidemiology of child sexual abuse: A continuation of Finkelhor (1994). *Child Abuse Negl* 2009;33(6):2009.

9. UNICEF Press Center. Available from: <http://www.unicef.org.tr/basinmerkezidetay.aspx?id=12484> [in Turkish]. (cited: 22 April 2015).
10. Judicial Statistics 2013. General Directorate of Judicial Record and Statistics. Ministry of Justice, Republic of Turkey. Available from: http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/ististik_2013/adalet_ist_2013.pdf. (cited: 24 April 2015).
11. Demirci EÖ, Özmen S, Öztop DB, Özdemir Ç, Uytun MÇ. The assessment of demographic characteristics familial variable and mental disorders in child and adolescent sexual abuse cases. *The Bulletin of Forensic Medicine* 2014;19(3):146-153.
12. Andrew Durham. Young men who have sexually abused. A Case Study Guide. John Wiley & Sons Ltd, 2006.
13. Dönmez YE, Soylu N, Özel Özcan Ö, Yüksel T, Çalışkan Demir A, Çon Bayhan P, Miniksar DY. Sociodemographic and clinical features of sexually abused children and adolescents cases. *J Turgut Ozal Med Cent* 2014;21(1):44-8.
14. Demirer M, Küpeli A, Çaylı E, Gürpınar SS, Baydar ÇE. The evaluation of multiple psychiatric examination findings of sexual assault and abuse cases. *Türkiye Klinikleri J Med Sci* 2013;33(6):1448-55.
15. Pipe ME, Lamb ME, Orbach Y, Cederborg AC. *Child Sexual Abuse: Disclosure, Delay, and Denial*. Oxon: Taylor & Francis Group, 2007.
16. Fleming J. Childhood sexual abuse: an update. *Curr Opin Obstet Gynecol* 1998;10:383-386.